పాముకాటు

"...The serpent beguiled
me, and I did eat,"
' Fall of Man and Punishment" 'Genesis 3, (13)

వైశాఖ మాసపు కృష్ణపక్షం, కరంటు కోతవల్ల యావత్ప్రపంచం మీదా నల్లదుప్పటి కప్పినట్లు చీకటి. శాపం తగిలినట్లు కదలకుండా నిల్చిపోయిన చెట్లు. ప్రాణాలు తీసేస్తూ ఉక్క. పందులుగుడిసెల్లాంటి యిళ్లల్లో వేసవి తాపానికి యిమడలేక రోడ్లమీదే బైఠాయించేశారు బడుగువర్గాల వాళ్లు. విసనకర్రలతోనూ, చేతికి దొరికిన అట్టలతోనూ విసురుకుంటూ వేసవితాపాన్ని పారదోలడానికి నానాతంటాలు పడతున్నారు. బీదవాళ్ల పేటలకి గల్లీలే తప్ప రోడ్లుండవు కదా. ఆ గల్లీల్లోనే మనుషులూ, జంతువులా సహజీవనం సాగిస్తుంటారు. ఏ గల్లీలోకి అడుగుపెట్టినా విధిగా కనిపించే దృశ్యం గేదెలు, రొచ్చుల్లో దొర్లుతూ పందులు, జుంయ్‌జుంయ్ మనిముసిరే దోమలు.

ఇలాటి ఓగల్లీలో గేదెలునెమరువేస్తూ మాగన్నుగా నిద్రపోతున్నాయి. వాటి పక్కనే నులకమంచం మీద సాయిత్రమ్మ పడుకొని గుర్రుతీస్తోంది. సాయిత్రమ్మ కూడా గేది రంగులో నల్లగా వుంటుంది. ఆమె వొంటి మీద వున్న చీర పేడరంగులో వుంది. వెదురు బొంగుల్తో చేసిన నులక మంచం పరిధిని దాటి బయటికి చాచుకున్న ఆమె పాదాలు, పేడా,మట్టితో నిండి వున్నాయి. మంచం మీంచి చిందర వందరగా కిందికి జారిపడుతున్న ఆమె దృఢమైన, దట్టమైన తలవెంట్రుకలు అస్తిత్వం నిలుపుకోడం కోసం భూమిలోకి చొచ్చుకుపోవాలని చూస్తున్న మహావృక్షపు వూడల్లా కనిపిస్తున్నాయి. నక్షత్రాల చిరు వెలుగులో మట్టికొట్టుకు పోయిన ఆమె కాళ్లు, పేడమరకల్తో మాసిపోయిన ఆమెచీర, నల్లటి ఆమె శరీరకాంతి, బాహాటంగా వినిపిస్తున్న ఆమె గురక - వీటన్నిటినీ కలిపిచూస్తే ఆమె ఒక భయంకరమైన వ్యక్తిగా అనిపించవచ్చు. అయితే, కరుకుతనం ఆమె కావాలని తెచ్చి పెట్టుకున్న గుణం. గొంతుకలోంచి లాలిత్యాన్ని బలవంతగా బయటికినెట్టేసి, అమ్మతల్లిలా రంకెలు వెయ్యడం అభ్యాసం చేసుకుంది సాయిత్రమ్మ. కానీ నిశితంగా చూసేవాళ్లకి మాత్రం యీ కరకుతనం వెనకాతల ఏదో అనిర్వచనీయమైన మార్దవం కనపడుతుంది ఆమెలో. మనవల్ని ఆమె ముద్దాడే తీరులో, పాలివ్వడానికి అల్లరిపెడ్తున్న గేదెల్ని ఆమె బుజ్జగించేనేర్పులో, పాలవాడికల వాళ్లని కసురుకుంటూనే వాళ్లకి మంచిపాలు పోసే ఆమె నైజంలో యిదీ అని చెప్పడానికి వీల్లేని ఆదిమాతృమూర్తి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. అయితే, పరమకఠోరంగా ధ్వనించే గొంతుని అవసరంగా

గుర్తించి అలవర్చుకుంది. ఆగొంతే లేకుంటే అలివిడు సంసారాన్ని వీధిన పడకుండా కాపాడుకురావడం సాధ్యపడే విషయమేనా? కొడుకులయీాది, కోడళ్లయీాది, మనవలయీాది, కడకుకట్టుకున్న మొగుడయీాది - ఆమె హూంకరించిందంటే , గడగడలాడుతూ నుంచోవలసిందే. ఏ మాటకామాటే చెప్పుకోవాలి- సాయిత్రమ్మ పేరు చెబితే ఆమె కుటుంబంలో వున్నవాళ్ల కొక్కళ్లకే కాదు - మొత్తం ఆ గల్లీలో వున్న వాళ్లందరికీ హడల్.

సాయిత్రమ్మ మొగుడు తాగుతాడు. ఆమె కొడుకులు సొమ్ములు కాస్కోడానికి తప్ప మరిదేనికీ పనికిరారు. అవకాశం వస్తే చాలు వాళ్లు కూడా తండ్రిలాగే తాగి తందనాలాడాలని లోలోపల కోరికపడుతూ వుంటారు. అయితే యీా అలగా మూకల ఆటలని సాగనివ్వలేదు సాయిత్రమ్మ. బండగొంతుక పెట్టుకుని, యింట్లో వున్న బండెడుమందినీ అదుపులో వుంచుకొస్తోంది. అదిగో అలాటి సాయిత్రమ్మ యీా వైశాఖ మాసపు కృష్ణపక్షం రోజున సుమారు రాత్రి తొమ్మిది గంటలకే బుడ్డీదీపం సాయంతో యింటిపన్లు ముగించి, వాకిట్లో నులకమంచం వాల్చుకొని నిద్రపోతోంది గురకపెట్టి. సరిగ్గా ఆ సమయంలో...

చీకట్లో నడుచుకొచ్చిన తక్షకుడిలా తారట్లాడుతూ ఓ మనిషొచ్చి సాయిత్రమ్మ యిల్లనబడే గుడిసెకి కొద్దిదూరంలో నిలబడి, తనక్కావలసిన వ్యక్తి ఎక్కడున్నాడా అని గాలించడం మొదలెట్టేడు. వెలుతుర్లోకన్నా చీకట్లోనే బాగా చూడ్డాం అలవాటయిన బావురుపిల్లి కళ్లల్లాంటి వాడికళ్లకి ముందుగా సాయిత్రమ్మ కనబడింది. ఆమెను చూడగానే గతుక్కుమన్నాడు. "ఈ రాచ్చసిముండ నెగిసిందంటే పనిసెడగొట్టేస్తాది కావాల" అనే అనుమానం మనసులో కలిగి, వాడికి కాళ్లల్లో సన్నగా ఒణుకు ఆరంభమయింది. తన దృష్టిని మరికొంచెంసారించి చూసేటప్పటికి తనక్కావలసిన కుష్టుడు వరండాలో బోనిపెట్టెమీద పడుక్కొని, టోకుర్లు కొడుతూ కనిపించేడు.

కుష్టుడు సాయిత్రమ్మ రెండోకొడుకు. వాడ్ని పిలవాలని వచ్చిన తక్షకుడు సాయిత్రమ్మని చూసి తటపటాయిస్తున్నాడు. తన పిలుపుగాని పొరపాట్న దాని చెవిన పడిందో, అది లేచి కూర్చుంటుంది. ఆ తర్వాత దానినోరుముయ్యడం వూర్లో యెవరికి సాధ్యంకానిపని. అయినా తప్పదు-తనొచ్చిన పని అలాటిది- కుష్టడ్ని లేపితీరాలి. అంచేత వచ్చినవాడు మెల్లిగా, పిల్లిలా వరండా వైపు నడిచి, బోనిపెట్టెకి చేరగలిగినంత దగ్గరగా చేరి, 'కుష్టా' అని పిలిచేడు - నెమ్మదిగా. అయితే తుమ్మ మొద్దులా నిద్దరోతున్నవాడికి రహస్యంగా, గుసగుసలాడుతున్నట్టు పిలిస్తే వినపడి చస్తుందా? గొంతు పెంచి పిలవక తప్పలేదు తక్షకుడికి. 'కుష్టా' అని వాడు కాస్తగొంతు పెంచి పిల్చిన పిలుపు సాయిత్రమ్మ చెవిలో పడనేపడింది. ఎప్పుడేన ఆదమరచి కాసేపు గాఢనిద్రలోకి జారుకున్నా, ఆమె చెవులు చీమచిటుక్కుమన్నా పనిచేసి ఆమె లేచి కూర్చునేటట్టు చేస్తాయి. 'కుష్టా' అని తనకొడుకుని

ఎవరో పిలుస్తుండడం చెవిని పడగానే టక్కున లేచి కూర్చుందామె. లేచి కూర్చుని 'ఎవుడ్రాడు' అని గావుకేక పెట్టి అడిగింది. ఆమెకేకకి అంతా లేచేరు, లేచి కూర్చున్నారు.

సాయిత్రమ్మ మొగుడుకూడా లేచాడు. వాడు తాగుతాడు కనక పడుకుంటే సాధారణంగా లేవడు. కాని సాయిత్రమ్మ వాడి తాగుడుక్కూడా పరిమితి విధించింది. "ఇంతకు మించి అడుగింజాకు సచ్చినా ఎక్కువివ్వకు - ఇచ్చావా నా సంగతినీకు తెల్సు" అని సారాకొట్టు పాపారావుకి హెచ్చరిక చేసిందావిడ. పాపారావులాటి కంగాళీ ముండాకొడుక్కి కూడా సాయిత్రమ్మంటే చచ్చేంత బెదురు. ఆవిడనోటిని ఎదుర్కొనే ధైర్యం వాడికిలేదు. దరిమిలాను ప్రభుత్వం సారాకొట్లు మూయించేడంతో, సాయిత్రమ్మ మొగుడి అవస్థ నానాదరిద్రంగానూ తయారయింది. ఎక్కడెక్కడినుండో పుట్టించి తెచ్చి సాయిత్రమే వాడికి నిర్ణయించిన కోటా అందించేది. సాయంకాలం అయేటప్పటికి, అదిగో ఆ విధంగా యివాళ అందిన సరుకు బొత్తిగా నాసిగావుంది. వాడికి నిద్రపట్టి చావడంలేదు. అందువల్ల పెళ్లాంవేసిన కేకకి వాడూ లేచిపోయి "ఎవుడ్రాడు, ఎవుడ్రాడు"అని కేకలకి లంకించుకున్నాడు. ఈ గోలకి వరండాలో బోనిపెట్టెమీద పడుక్కున్న కుష్టడు కూడా లేచిపోయి బయటకొచ్చేశాడు.

కుష్టడు పాతికేళ్లవాడు. పెద్దవాడు, మూడోవాడిలాగే వీడూ అమాయికంగా తల్లిచాటు బిడ్డలా కనిపిస్తాడు బయటికి. కాని వాడి మనస్సులో వాడి ప్రపంచం వాడికుంది. ఒడ్డూపొడుగూ, పుష్టయిన జబ్బలు, రింగులు తిరిగిన పొట్టిక్రాపు- వీటితో తనెలా వుండాలి? సినిమాల్లో చిరంజీవితో ఫైటింగ్‌కి దిగే విలన్లా వుండాలి - గళ్లలుంగీ, చారలబనీను, ఎర్రటి మత్తుకళ్లు, చేతిలోచైనూ - వీటితో. కాని తనకి ఏర్పాటయిన బతుకేటి? తల్లిదగ్గరుండి వేయించిన అంట్లకత్తెరక్రాపు, సంవత్సరాల తరబడి వుతుకు మొకం యెరగని మురికి నిక్కరు, వంటి మీదకి చిరిగీ చిరగని బనీను - యిదీ అవతారం. ప్రతిరోజూ చేతిలో కఱ్ఱ, మరో చేతిలో తాటిగొడుగు, ముందుగా నడుస్తున్న గేదెలమంద - యిదీ తననిత్యజీవితం. గొడ్లవెనకాతలపడి, రోజంతా తిరిగి తిరిగి అలసిపోయి, ఒళ్లు హూనమైపోయి సాయంత్రం యింటికి చేరేటప్పటికి - అందర్లాగా పెద్ద పెద్ద డోసులు కాకపోయినా, తండ్రి మాదిరి ఓ చిన్న బస్తాయేనా మందు వేస్కుంటే ఎంత బావుంటుందీ అని కుష్టడికల. కాని తాగుడు మహమ్మారి తన తలవాకిలి దగ్గరకి కూడా చేరడానికి వీల్లేదని సాయిత్రమ్మ ఖాయిదా. మొగుడి మాటంటేనా- అది వాడికి తన్తో పెళ్లికాక పూర్వం నుండే వున్న అలవాటు. వాడి అలవాటు అదుపు తప్పకుండా చూస్కోడం వరకే తన బాధ్యత.

ఇంట్లో వున్న జనాన్ని ఎంత ఖాయిదాలో వుంచితే ఆ మాత్రం ముద్ద అందరి నోట్లోకి వెళుతోందో సాయిత్రమ్మకి బాగా తెలుసు. అక్కడికీ అనేక రాత్రులు ఆవిడకి యిన్ని మంచినీళ్ళ

తప్ప మరేమీ మిగలని పరిస్థితి వస్తుంటుంది. అలాటి వేళల్లో కులదైవాన్ని 'కృష్ణా' అని తల్చుకొని, ఆ మంచి నీళ్లనే అమృతాన్ని నోట్లో పోసుకుంటున్నంత సంతోషంగా స్వీకరించి, నులకమంచం మీద నడుంవాలుస్తుంది. ఇల్లు గడవడానికి అత్త ఎన్ని తంటాలు పడుతోందో, ఎన్ని రాత్రులు పస్తులతో ఆమె గడువుకొస్తోందో కోడళ్లకి బాగా తెలుసు. ఉన్న దాన్ని అందరికీ సర్ది, ఆఖర్న తనకేమీ మిగలకపోయినా బాధపడకుండా, గుక్కెడు నీళ్లు తాగి పడుకునే ఆమె-భత్యానికి గాని, మరి దేనికీగాని యిబ్బందిగా వుందని ఏ కోడలేనా ఎక్కడేనా అన్నట్లు తెలిసిందో, దాన్ని పట్టుకొని పిడిగుద్దులు గుద్దేసిందన్నమాటే. సాయిత్రమ్మ ఇంటిగుట్టు వీధికెక్కకూడదనేది ఆమె కోడళ్లకి చెప్పకుండా నేర్పినతారక మంత్రం.

అమ్మపెడబొబ్బలు, అంతా లేచి అరవడం- వీటితో తనకీ తెలివొచ్చేసి బోనుపెట్టిమీంచి గెంతిరావడం జరగడానికి పూర్వం కుష్టడు మాంచి అందమైన కలలో వున్నాడు. కొండచిలువంత పాముని రెండు చేతులతోని ధైర్యంగా పట్టుకొని చిరంజీవి పక్కిలో, బ్రేక్‌డాన్స్ చేస్తున్నట్టుకల. అట్టహాసంగా డప్పులు చప్పుడు, తనని తినేసేలా చూస్తూ పేడగుంటలు, వాళ్ల వెనకాతల బురద కొట్టుకుపోయిన గేదెల గుంపులు,- ఇదీ వాడికల. అయితే అమ్మకేకలతో కలచెదిరిపోయింది. తన బతుక్కి కలలొకటి అని నిట్టూర్చాడు కుష్టడు.

అయితే, అంత చీకటిలాటి బతుకులోను కుష్టడికి ఓ చిన్న వెలుతురు కిరణం లాంటి సన్నివేశం కూడా లేకపోలేదు. ఆ విద్యవాడికి ఎలా పట్టుబడిందో తెలీదుగాని, పావుల్ని పట్టడంలో కుష్టడికి గొప్ప నేర్పు అలవడింది. అది ఎంతటి భయంకరమైన సర్పంకానివ్వండి, దాని మెడదగ్గర మెరుపు వేగంతో నొక్కిపట్టేసే నేర్పు వాడికి పట్టుబడింది. వాడివేళ్ల మధ్యని యిరుక్కున్నపాం(వు, పెనుపటకార్లో చిక్కుకుపోయినట్టే. అది ఎంతగింజుకు చచ్చినా వాడి పట్టునుండి తప్పించుకొని బయటపడ్డేదు.

అన్ని సమయాల్లోని, అన్ని రుతువుల్లోని, అన్ని రకాల బయట జాగాల్లోని గేదెల్తో సంచరిస్తుండడం మూలాన, వాడి చేతికి అందకుండా తప్పించుకున్న పావుజాతంటూ లేదు. వాటి మెలకువలు, వాటి గమనవేగాలు, వాటి ప్రవర్తనా విధానం - యివన్నీ వాడికి కొట్టినపిండి, పావుని చూస్తూనే దాని గమన విధానం చెప్పేగలడువాడు. చూస్తూనే దాన్ని పట్టుకోడానికి తను ఎన్నుకోవలసిన వ్యూహం వాడిమనసులో ఏర్పడిపోతుంది. ఏ భావాన్ని వ్యక్తం చెయ్యనివాడి రాతిమొహం, మట్టికొట్టుకుపోయిన వాడి పొట్టినిక్కరూ, చురుకుతనం అసలు కనిపించని వాడినైజం - యిలాటి కుష్టడు మెరుపు వేగంతో పాముల్ని పట్టగలగడం మహాద్భుత విషయంగా కనపిస్తుంటుంది చూసే వాళ్లకి. ఈ పాముల్ని పట్టడం విద్య వాడికి రావడం కాదు గాని వాడికి 'పాం(వుల కుష్టడు' అనే పేరు

వచ్చేసింది. " మా యింట్లో పావు దూరిపోయింది ఒక్కమారొచ్చి దాన్ని పట్టేయరా నాయనా " అని నిత్యం ఎవరో ఒకరు వచ్చి వాణ్ని బతిమాల్తూనే వుంటారు. అయితే పాఁవు పట్టమని మనుషులొచ్చిన ప్రతిసారీ సాయిత్రమ్మ కొడుకుమీద విరుచుకుపడిపోతూనే వుంటుంది." యీ పాఁవులగోల నీకేలా " అని. పాఁవుల జోలికి పోవద్దని ఆమె నిత్యం గోలపెడుతూనే వుంటుంది.ఆమె మాటలు విని కుష్టుడు నవ్వేస్తూనే వుంటాడు. "అవి నన్నేటీ సెయ్యవే అమ్మా!" అంటాడు వాడు. గంయ్‌మని లేస్తుంది సాయిత్రమ్మ. " ఏటీ సెయ్యవా?ఏవీ?పావంటే ఏటనుకుంతన్నావురా? ఇసప్పురుగు తెలిసిందా? దానికి యిశ్వాసాలు, మంచీచెడ్లూ ఏటీ వుండవు. దానికి పాలుపోసినా అది నిన్ను కరవక మానదు. అనాటి యిసప్పురుగుల జోలికి నివ్వేల యెల్లాల? ఈ పాలియెవుడేనా పావుని పట్టడానికిరమ్మనాల,నువ్వుఎల్లాల, అప్పుడునా అవుతారం నువ్వు చూడాల! నానంటె ఏటనుకుంతన్నావు? జాకర్త, మూడ్రోజులు ముద్దకానకంట కొట్లో పెట్టి తలుపేసీగల్ను! "

" అదికాదే అమ్మ!నాను పాఁవులు పట్టనానికి ఎవుడికాడా దమ్మిడి డబ్బుపుచ్చుకోను. నాను పట్టిన పాఁవుని ఏనాడు సంపను. దాన్నొట్టికెల్లి ఏ తోట్లంటో,దొడ్లంటో ఒగ్గేస్తాను. అందికనే వాటికి నేనంటే నమ్మకం - మన్నాడుయేటీ సెయ్యడని. అందికనే అవినన్నుకరవ్వు."

" ఓర్నాయినోర్నాయినో, దరఁవ రాజు మల్లీ యీ కుష్టుడి రూపంలో పుట్టేసి యీ బూమ్మీద పెరగతన్నాడు తండ్రీ! ఒరే, ఓర్నంగిర్నా కొడకా! నివ్వేటి సెయ్యవని అవినిన్నేటిసెయ్యకంట ఒగ్గడానికి - యిది శ్రీరావుడ్నాటికాలం కాదురా! నివ్వేటి సెయ్యకపోయినా సరే, పతిపావూ టైము దొరికీ దొరగ్గానే నిన్ను కరిసి తినెయ్యాలని సూస్తుంటాది. యాదస్తుంచుకో, దానిగుణవది. దానికి మనవేటీ సెయ్యిలేం. అందికని నామాటిని యియ్యాలకాడ్నుండి పాఁవుల జోలికెల్లకు. ఎవుడేననిన్ను పిలిసి మొరపెట్టినాడనుకో - మాయమ్మముండ నన్నుసంపేస్తాదని నామీదికి తోలి" అని ఆవేళ సాయింత్రమే సాయిత్రమ్మ కిష్టడ్ని బాగా తిట్టి ఒదిలిపెట్టింది. ముంగిలా మొహం మాడ్చుకొని మూలకిపోయి పడుకున్నాడు కుష్టడు - తల్లిని ఎదిరించే ధైర్యంలేక. పాఁవుని పడతన్నప్పుడు యెంతగమ్మత్తుగుంటుందో, యెంత సంతోషం కలుగుతాదో దానికేటెరిక! ఒంటిమీదున్న ఎంత్రికలు నిక్కబొడుసుకొని, తల్లోంచి ఆవిరినెగిసిననట్టు చెఁవట పట్టేసి - అలాటి ఆనందం ఎవుడికొస్తాది? తనకి బతుకులో వున్న ఈ ఒక్క సరదా కూడా లేకంటు సేసేయాలని సూస్తందీ మహాతల్లి!

తల్లీకొడుకులా విధంగా పాఁవులు పట్టడం విషయంలో ఘర్షణ పడిపడి చివరికి ఎవరిపక్కలమీద వాళ్లు పడుక్కొని దొర్లుతున్నారు. వైశాఖ మాసపు ఉక్క వూపిరి సలపనివ్వకుండా ఓ పక్కనించి చంపేస్తుంటే, తాజాగా ముగిసిన తగువు మరోపక్క నుండి మనసుని దొలిచేస్తోంది ఆ యిద్దరికీ. నిద్దర్లు రాక యిద్దరికిద్దరూ అటూయిటూ దొర్లుతున్నారు. చివరికి నిద్రకి దయకలిగి

మాగన్నుగా అలా నిద్రపట్టిందోలేదో అంతలోకే 'కుష్టా' అనే పిలుపు సాయిత్రమ్మ చెవినపడి, అవిడగయ్‌మని లేచేటట్టు చేసింది." ఎవుడ్రా నువ్వు" అంటూ.

వచ్చిన తక్షకుడు తనెవరో చెప్పుకోడానికి సందేహిస్తున్నవాడ్లా తటపటాయించేడు. మాట్లాడకుండా సమాధానం రాకపోవడంతో మరింత వెర్రెత్తిపోయిన స్వరం ఆకాశం ఎత్తుకి పెంచి గర్జించింది సాయిత్రమ్మ " ఎవుడంటే పలక్కంట వులక్కంట దెయ్యంనాగ నిలబడ్డావు ఎవుడ్రా నువ్వు" అని అరుస్తూ, మంచం మీంచి లేచి కొప్పుముడి వెయ్యటం మొదటు పెట్టింది. అవిడ ఆ పద్ధతిలో లేచేక యింకా తనెవడో చెప్పుకోకపోతే, చెయ్యిచేస్కొని నాలుగు చరిచీడానికి కూడా వెనకాడదు సాయిత్రమ్మని ఆ వచ్చిన వాడికి తెలుసు. అంచేత నోరువిప్పి 'ఏటప్పా ఆకేకలు ! నానూ, పాపారావుని' అన్నాడు.

" పాపారావంటే? " అని రెట్టించింది సాయిత్రమ్మ. కొన్నాళ్ళుగా సారాకొట్టు మూసేడం మూలాన్న సారాకొట్టుపాపారావు మాట గభీమని అవిడికి గుర్తురాలేదు. " ఏటప్పా మరీ నన్నెరగనట్టు? నానూ, సారాకొట్టుపాపారావుని" అని తనగురించి చెప్పుకున్నాడు. పాపారావు గొంతుకలో మునపటి ధాటీలేదు. ప్రభుత్వ సారాయి దుకాణం నడుపుతున్న రోజుల్లోనయితే పాపారావు పులిలా గర్జించేవాడు. సారాకొట్టు మూసేసి వ్యాపారం మూలపడ్డంతో వాడి గొంతుకలో కాస్తనీరసం ధ్వనిస్కోంది.

వచ్చినవాడ్ని పోల్చింది సాయిత్రమ్మ. పోల్చి,"పాపిగా-నివ్వా ? సీకట్లో ఏలకాని ఏలప్పుడు యిలా గొచ్చినావేటి? ఇనాటప్పుడు కుష్టడ్ని పిలస్తన్నావు - ఆడితో నీకేటిపని ? " అని నిలవదీసింది.

పాపిగాడు నంగిరోడుతున్న గొంతుతో " అది కాదప్పా - పెదబాబు కుష్టడ్ని ఒక్కపాలి తీసుకు రమ్మని తోల్నారు " అన్నాడు.

" అదేన్ర - యింతరాత్తిరప్పుడు పెదబాబుకి కుష్టడితో పనేటీలని."

" బాబుగారి లోగిల్ల పార్టీ అవుతోంది. బాబుగారి స్నేయితిలు పెదపెద్దోళ్లు యింటినిండా వున్నారు. డిన్నరు పెట్టినారు. ఒండిన వొంటలున్నగదిలోకి ఏదో పెద్దపాంవు సారబడిపోయింది. లోపలికి ఆడుగెట్టనానికి ఎవలుకీ ధైర్యం సాలకంటుంది. వొచ్చినోళ్లంతా డ్రింకులు పూర్తిచేసేసి, బోజినానికి ఆవురావురుమని రడీ అయిపోయికూకున్నారు. ఇత్తలసూస్తే వొంటసామాన్లున్న గదిలోకి పాంవు సొచ్చిపాయి కూకున్నాది. అందికని ... " మాట పూర్తిచెయ్యకుండా నసిగీశాడు పాపారావు." సెబాస్సె బాస్‌రా పాపిగా నివ్వు సెప్పుకొస్తున్నకత ! గడిసేపటికి ముంగల నానేమో గెంజిలోకి వుప్పుగడ్డ కూడా యింట్లోనేకంట అయిపోనాదని కుంవిలి, కుంవిలి ఏడ్చిసచ్చినాను. మరిపెదబాబింటికాడేమో, ఆయన స్నేయితులు పూటుగా తాగేసి, తయారై కూకున్నకూడు నోటికాడికి రాకపోడంతో గందికైపోతున్నారు. ఇసిత్రం సూసినావా - నానేమో యింట్లో పైసాలేక తిండికి కిరకిర్లాడిపోతే,

వొంటగదిలోకి ఓ సిన్నపావు సొచ్చిపోవడంవల్ల యీ పెద్దోళ్లంతా తిండి దొరక్క కిరకిర్లాడి పోతున్నారు. అయితే తెలకడుగుతాను నీలాటి సెప్పుల్నాకీవోళ్లు పెదబాబింటికాడ వొందముందున్నారు కదా - మీరెల్లి ఆ పాంవుని ఓ పెట్టుపెట్టేస్తే బోయినాలకి మరేటి అడ్డుండదు కదా - అనాటిది మీరంత ఏల ఆలీసం చేస్తన్నారు", అని నిలవ తీసింది సాయిత్రమ్మ.

పెదబాబు జిల్లా అంతటికీ పేరు మోసిన సారా కంట్రాక్టరు. ఆయన కూడా మొదట్లో సాదాసీదా మనిషే అయినప్పటికీ, సారావ్యాపారంలో లక్షలకి లక్షలు సంపాదించేడు. తరవాత పేదవాళ్ల పేటలోనే వున్న తన యింటిని పడగొట్టించేసి, చుట్టూవున్న రెండు మూడు జాగాల్ని కొనేసి, ఆ జాగాలో విశాలమైన పెద్దభవంతిని అన్ని హంగుల్తోనీ కట్టించేడు. అయితే యీ మనుమధ్యని ప్రభుత్వం సారావ్యాపారం నిషేధించడంతో ఆయనకి కొద్దిగా చికాకు పరిస్థితులొచ్చేయి. మళ్లీ త్వరలోనే కోల్కొని ప్రత్యామ్నాయ వ్యాపారం గురించి ఆలోచనలు ప్రారంభించేడు. అలవాటైన ఫీల్డు కనక సారాని దొంగచాటుగా కాయించి అమ్మితే లాభాలు యింకా భేషుగ్గా వుండవచ్చుననిపించింది. కాని ఆ ఫీల్డులోకి తను ఒక్కడూ దిగిపోకూడదు. వెన్ను పోటుదార్లు లేకండా చూస్కోవాలంటే, సారావ్యాపారంలో యింతకుముందు తనతో కలిసి పనిచేసిన వాళ్లందర్నీ కలుపుకురావాలి. ఈ రకంగా ఆలోచన చేసి తన ఆలోచనలకి ఒక కార్యరూపం యిచ్చే మార్గంలో భాగంగా యివాళ రాత్రి తన మాజీ కొలీగ్స్ అందరికీ డిన్నర్ ఏర్పాటు చేశాడు పెదబాబు.

ఈ సారాగ్రూపులో కర్మకాలి ఓ రిటైర్డ్ ఇంగ్లీషు లెక్చరర్ కూడా తగలడ్డాడు. ముప్పయ్యేళ్లు పనిచేసి మూడువేలు కూడా వెనకవెయ్యలేక పోయినాడా పెద్దమనిషి, వ్యసనాల పుణ్యాన అని. వ్యసనాల్నే వ్యాపారంగా మార్చి చూస్తే ఎలావుంటుందో అనే ఆలోచనకలిగి రిటైరయినాక నిస్సిగ్గుగా మందు వ్యాపారంలోకి దిగేడు. పెదబాబు యింట్లో విందుకి ఎటెండయిన వాళ్లల్లో యితగాడ్ని మినహాయిస్తే పెద్దగా చదువుకున్న వాళ్లెవళ్లూ లేరు. వాళ్లంతా కొత్తగా ధనదాహంబలిసిన మధ్యతరగతి వర్గంవాళ్లు. నీతులు,గీతులు అన్నవి వాళ్లకి చవట వాగుడులాగ వినిపిస్తుంది. ఏ గడ్డికరిచేనా డబ్బు సంపాదించడమే గొప్పనీతి అనే ఆదర్శంతో బతుక్కొస్తున్న నియోరిచ్ క్లాసు వాళ్లది.

పార్టీకి వస్తూనే యింకా యెక్కడో మిగిలిపోయిన పాతకాలపు మిల్టన్ గుర్తుకురాగా, తన ప్రజ్ఞ అందరి ముందూ ప్రదర్శించాలనే తాపత్రయంతో " హలో పెదబాబూ, ఓడిపోయిన తన సైన్యాన్ని మళ్లీ కొత్తదాడికి సమీకరించడానికి తయారయిన సేటన్(Satan)లాంటి వాడివయ్యానువ్వు - ట్రూ (True)! నీ భవనం కూడా అచ్చు మోడర్న్‌డే పేండి మోనియమ్ లాగే వుంది, చీకటిలో మగ్గుతున్న నరకం లాంటి గుడిసెల మధ్య ఈ తళుకుబెళుకుల మందిరం" అని ఘొల్లున నవ్వేడు రిటైర్డ్ ఇంగ్లీషు లెక్చరర్. అయితే అతగాడి విట్టుని అర్థం చేస్కోగల స్థాయి పాపం అక్కడెవరికీ

లేదు. ఓ వెర్రినవ్వు మాత్రం నవ్వేసి వూరుకున్నారు.

" గడి సేపటికి ముంగల నానేమో గెంజిలోకి వుప్పుగడ్డ కూడా యింట్లో నేకంట అయిపోనాదని కువిలి ఏడ్చిసచ్చినాను" అని సాయిత్రమ్మ అనుకోకుండా తన యింట్లో రేగుతున్న ఆకలి జ్వాలల గురించి బయటకి అన్నమాట పాపారావు చెవుల్లో పడగానే వాడి మనస్సులో ఓ మెరుపులాంటి ప్లాను రూపుదిద్దుకుంది. అయితే తన ప్లాను అంత తొందరగా బయట పెట్టేకుండా, ఆఖర్న తురుపు ముక్కలా వాడాలని నిశ్చయించుకొని, బయటికి మాత్రం " అప్పా ! అప్పా ! యీ ఒక్కసాలే నన్ను రచ్చించు. ఈ దిక్కుమాలిన పాఁవుకాదు గాని, పెదబాబు గారి పార్టీ పాడయిపోయిలా కనపడతంది. అప్పుడు నాను కూడా మీ యింటిముందు నిలబడి సిలవరి తపేలా పట్టుకుని గెంజినీళ్లు పొయ్యిమని అడుక్కోవాల "

" అడుక్కోరా, నీకదే రాసి పెట్టుంటే అలాగే అడుక్కుంటావు. నీవు సారాకొట్టు ఎట్టి ఎన్నికొంపల్ని గుల్లసేసీనావో, యెంత మంది యీదులంట ముష్టెత్తుకు తిరగతన్నారో నీకెరికి నేదేటి? అంతమందిని నాశినంసేసినావుకదా - ఆల్ల వుసురు నీకు తగలకంట పోతాదేటి ? నీలాటోల్లు చిప్పలు పట్టుకొని తిరిగిన్నాడు, బొత్తిగా బగవంతుడన్నోడు నేకంట పోనేదని నమ్ముతాను. " అంది సాయిత్రమ్మ వుద్రేకంగా. " అప్పా, అప్పా ! పెద్ద దానివి. బూదేవత లాటి దానివి. అలాటి సేపాలు నీనోట్నుండి రాకుడదు గాక రాకూడదు. కావాలంటే నా మీద పిడుగు పడిపోవాలనో, బస్సుగుద్దేసి నానుసావాలనో తిట్టు. సారాకొట్టెట్టో, సానికొట్టెట్టో బతికానంటే - ఆటిసుట్టూ తిరిగే నా కొడుకులుండబట్టే కదా ! నీత్తక్కువ పనని నానా యేపారం సెయ్యకపోతే సరా? మరో నీత్తక్కువోడు సేస్తాడాయాపారం. పెపంచికంతీరే ఆరకం గున్నప్పుడు, నానేల ముక్కు మూస్కొని కూకోవాల ? ఏదో సేసి, నానూ, నా కుటుంబం కూడా బతుక్కు రావాలి కదా ! " అని లోక ధర్మం గురించి తనకి తెల్సింది చెప్పి, మళ్లీ సాయిత్రమ్మ గుక్కతిప్పుకొని వుపన్యాసానికి దిక్కుముందే, బతిమాల్డం ప్రారంభించేశాడు. " అప్పా, అప్పా మనకుష్టుడు బెమ్మాండంగా పాఁవుల్ని పడతాడని అందరికి తెలుసు. అది ఆడికి బగమంతుడిచ్చిన వరం. ఆ వొరంతో ఆడు అందరికీ వుపకారం సేస్తన్నాడు. పెపెంచికానికి ఆడు వుపకారం సెయ్యికంట సేసి పాపం మూటకట్టుకోకు. నీ దుష్టి కొచ్చిందో నేదో తెల్దు కాని మన వూర్ల కొంత మందికి కుష్టుడ్ని చూస్తే శ్రీ కిష్టపరమాత్ముడ్ని సూసినట్టనిపిస్తాదిట. కిష్టమూర్తి కాలీయుడ్ని సితకామతకా తన్నీసి తోలీసినాడు గాని సంపేనేదే! మన కుష్టుడు కూడా అచ్చం అనాటోడే. పట్టుకున్న పాఁవుని యీడేనాడూ సంపడు. దాన్ని పట్టుకొని - యిది నివ్వు తిరగవాల్సిన జాగా కాదే అని బొదపర్సినట్టు, తిన్నగా దాన్నొట్టికెల్లి యే తోట్లంటో దొడ్లంటో ఒగ్గేస్తాడు. కుష్టుడు దేఁవుడ్లాటోడని ఆ పావులుకి ఎరికే. అందికనేకదా - ఆడ్నేపావు ఏటీ సెయ్యికంట, ఆడిసేతిలో

గువ్వపిట్ట యిఁవిడిపోయినట్టు యిఁవిడిపోయి తపతప సూస్తంటాది. అప్పా అప్పా, ముమ్మాటికీ నీ కాల్లోట్టుకొని బతిమాల్తన్నాను. ఒక్కపాలి కుష్టుడ్ని నాతో తోలి, నా బతుకు నిలబెట్టు" అని నానారకల లబ్జులూ వుపయోగించి సాయిత్రమ్మని బతిమాలేడు పాపారావు.

పదినిమిషాల్నుండీ యీ తమాషానే ఊపిరి బిగబట్టి మరీ సూస్తున్నాడు కుష్టడు, అమ్మ ఏవిటంటుందో వినాలని. చివరికి మరివుండ బట్టలేక, ఎలాగో ధైర్యం చేసి " అమ్మా! పోనీ యీ ఒక్క సుట్టూ పాఁవుని పట్టేసి ఎక్కడేనా జిల్లీసి పారొస్తానే ! పాపయ్య మనీదోడేకాదా, మరాడు అంతలెక్కని బతిమాల్తుంటే యీల్లేదంటే మనకి మాత్రం మరియాదేటి ! " అన్నాడు. "అదిరామాటకుష్టా" వుత్సాహంగాకేకవేశాడు పాపారావు, కుష్టుడి మాటలకి మద్దత్తులాగ. వెంటనే సాయిత్రమ్మ వేపుతిరిగి " అప్పా! నివ్వూ నేనూ గొప్పోళ్లంకావు, నిజఁవే ! నానా కష్టాలు పడతన్నప్పటికీ, నాలుగు వేళ్లూ నోట్లోకెల్లకంటున్నాయి సరిగ్గా. పెదబాబియ్యాళ దశతిరిగి పెద్దోడయినాడు. కాని ఒకప్పుడు మనమద్దిన మసిలిన మనిసేకదా! మనమద్దిలెల్లి నెగిసిఎత్తిరిల్లిన మనిషికి యియ్యాళ యీ పావువల్ల పరువు పోయిందంటే, ఓ రకంగా మనకి పరువుపోయినట్టేకదా! అందికని అప్పా, సాయిత్రమ్మప్పా! యీ ఒక్కసుట్టూ పాఁవుని పట్టనానికి కుష్టడ్ని తోలి నాబతుకూ, పెదబాబు పరువూ నిలబెట్టు! అతగాడ్ని ఈ ఆపత నిండి నివ్వు తప్పించినావంటే, రేపుతెల్లారే తప్పటికి పెదబాబు నీకెలాంటి యినాం తోల్తాడో నీకల్లతో నివ్వే సూద్దువుగాని" అని తను వాడతల్చుకున్న తురుపు ముక్కని వాడేశాడు పాపారావు.

" తెల్లారీ తప్పటికి యినాం " అన్నమాట సాయిత్రమ్మ గొంతుని మరిలేవనివ్వకుండా బలవంతంగా నొక్కేసింది. తెల్లవారేటప్పటికి యింట్లో బుసలు కొడుతూ లేచే ఆకలిసర్పం ఆమె మనస్సుకి శాంతి లేకుండా చేస్తోంది. అలాటి సమయంలో " పొద్దున్నే యినాం" అనే పాపిగాడిమాట ఆమె చెవులకి నాగస్వరంలా వినిపించింది. పాఁవుల్తో ఆటలాడొద్దని ఓ గంటక్రితం వర్కు కొడుకుతో తను వేస్కున్న యుద్ధం సంగతి ఆమె మర్చిపోయింది. ఇంట్లో వున్న పిల్లాజెల్లా రేపు తిండికి అఘోరించనక్కరలేదనే ఊహ ఆమె నుండి ఏదో పెద్దభారం తీసేసినట్లనిపించింది. సాయిత్రమ్మ ఓడిపోయింది.

అమ్మ మాట్లాడకపోవడాన్ని తను వెళ్లడానికి అంగీకారంగా భావించిన కుష్టడు, ఒక్కగెంతులో పాపారావుని చేరుకొని " పదరా దద్దా ! " అన్నాడు. " నాయినా కుష్టా - అదే జాతిపాఁవో ఏటో - కసింత దాన్ని జాగర్తగ సూస్కోమా" - అని దూరవైపోతున్న కొడుకునుద్దేశించికేకవేసింది. ఆమె గొంతుకలో ఏదో వేదనలాటి జీర. " అనగేలేయే అమ్మ" అని కుష్టడి జవాబు. చీకట్లో కల్సిపోయారు వాళ్లిద్దరు.

పెదబాబుగారింటి దగ్గర పరిస్థితి గందర గోళంగా వుంది. "ఏంటయ్యా పెదబాబూ, మా అందరికీ మందు పట్టేశావ్, తిండిదాచేశావ్ - ఎంటయ్యా యీఅన్యాయం" అని విసుక్కుంటున్నాడు ఓపెద్దమనిషి.

"మనకి తిండి పెట్టకుండా చంపేసి కల్తీసారా సామ్రాజ్యాన్ని తనొక్కడే ఏలాలని పెదబాబు ఎత్తు" ముద్దమాటల్తో మరో ఆయన వేసిన కేక.

"పాంవు పావంటావ్ - అదేమన్నా గార్డెన్ ఆఫ్ ఏడెన్‌లోకి ప్రవేశించిన సేటన్ లాంటి దేమిటయ్యా" ఇంగ్లీషు మేష్టారి లిటరరీ జోక్.

"అదెంత పెద్దపాంవయితే మట్టుకు - ఓనలుగురు మనుషులు కర్రలు పట్టుకొని దాన్ని బాదీలేరటయ్యా? ఇంతకంటే భయంకరమైన శత్రువులు ఎంతమందిని మనం చీకట్లో దొంగచాటుగా హరీమనిపించలేదు!" ఇంకో కంట్రాక్టరు సూచన. వాళ్ల ఆడుతున్న మాటలు శూలాల్లా తగులుతున్నాయి పెదబాబు చెవులకి. అయినా ఓర్మిగా వాళ్ల మాటలు భరించవలసిన పరిస్థితి అతన్ది. మాటలంటున్న వాళ్ల చేతులూ, గడ్డాలు పట్టు కొని బతిమాల్తూ "ఫ్రెండ్స్, ఫ్రెండ్స్ - కోపం తెచ్చుకోకండని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఈ డిలే నాకుమాత్రం సరదానా ఏంవిటి ! లోపల దూరింది జాతైన త్రాచుపాము. మనం కొత్తగా యీ స్కీము ప్రారంభిస్తున్నప్పుడు ఏ దైవం మనని పరీక్షించాలని యీ పాంవు రూపంలో వచ్చాడో! అంచేత యిలాటి సమయంలో పాంవుని చంపడానికి నా సెంటిమెంట్ ఒప్పుకోదు. కొంచెం మీరంతా నా మీద సానుభూతి చూపించి ఓపిక పట్టాలి. పావుని అవలీలగా పట్టేసేవాడొకడు యిక్కడికి దగ్గరిగానే వున్నాడు, వాడికి కబురు వెళ్లింది. ఈ పాటికి వాడు వచ్చేస్తూవుంటాడు - నా మాటంటే వాడికి బాగాగురి " అన్నాడు.

ఆలస్యం యిక ఎంతమాత్రం భరించలేని ఒక పెద్దమనిషి " ఇదిగో పెదబాబూ ! మన సంప్రతింపులు, ఒప్పందాలు పూర్తయి గంటన్నరయింది. మందురౌండ్లు పూర్తయి అరగంట దాటింది. ఇంకా ఫుడ్‌లేక పోతే యెలానయ్యా? పోనీ ఓపన్చెయ్యి, ఏదేనా నాన్‌వెజ్ హోటల్నుండి సరుకు తెప్పించెయ్యి - ముందుగా కథనడుస్తుంటుంది " అని సజస్ట్‌చేశాడు.

విన్లేక చెవులు మూసుకున్నాడు పెదబాబు. " సారీఫ్రెండ్స్, నేనాపని మాత్రం చెయ్యలేను. మీలాంటి వాళ్లని విందుకు పిల్చి, కబేళా కొట్లల్లో వాళ్ల మిగులూ, తగులుగా కొనితయారు చేసిన నాసిరకం ప్రిపరేషన్స్ మీకు సెర్వ్ చేయించి నన్ను నేను అవమానపర్చుకోలేను. మీకు అరుదైన వంటకాలు వడ్డింపించాలని యిద్దరు స్పెషల్‌కుక్స్‌ని తెప్పించాను. ఆ ఒరియా కుక్, ముస్లిమ్ కుక్ జమీందార్ల దగ్గర వంటలు చేసిన వాళ్లు. మీ కోసంవని రేర్‌డిషెస్ తయారుచేశారు. అన్ని ప్రిపరేషన్స్ చాలా రుచిగా వచ్చేయట. అయితే మనం వెంటనే భోజనాలు చెయ్యడానికి వీల్లేకండా భగమంతుడు

మన ఓపికకి పరీక్ష పెడుతున్నాడు. అంచేత కొంచెం సేపు మీరు సహనం చూపించాలి అని ప్రాధేయపడుతున్నాను.'' ఇంతలో ఇంగ్లీషు లెక్చరర్ లేచి " పెదబాబూ, దేవుడు మన సహనాన్ని పరీక్షిస్తున్నాడన్నావు. ఇక్కడే చిన్నడౌటు. మనం దేవుడి పార్టీయా, లేక దెయ్యం పార్టీయా? మన సహనాన్ని పరీక్షిస్తున్నది దేవుడా, దెయ్యమా? కాసేపు యీ ఎథికల్ క్వస్చన్ మీద మనం వాదోపవాదాలకి దిగితే కాలం దానంతటదే గడిచిపోతుంది. వాట్, షల్ వియ్?,'' అని తగులుకున్నాడు.

అసలే ఆకలితో చస్తున్నజనానికి అయినగారి మాటలు కరక్కాయ మాదిరి మింగుడు పడక నానాయిబ్బందిగానూ ఫీలయ్యారు. ఒకరిద్దరయితే ఆయన అలా అర్థంలేని వాగుడు ఎందుకు వాగుతున్నాడో కనుక్కుంటామని లేచిపోతుంటే, పెదబాబు వాళ్లకి బోధపర్చి కూర్చోబెట్టేడు.

ఇంతలో పాంవుల్ని పట్టే కుష్టడు ఏ మాదిరిగా వుంటాడో చూడాలనిపించి, విందుకొచ్చిన అతిధులంతా బిరబిరా డాబా దిగిక్రిందికొచ్చేశారు. సారామత్తుకి అటూయిటూ జోగుతూ పాంవెక్కడవుందో, ఎంతుందో, ఎలావుందో కుష్టుడికి అభినయిస్తూ మరీ చెప్పేరు ఒరియా, ముస్లిమ్‌కుక్కులు. అసలే వాళ్ల భాష అక్కడెవ్వరికీ బోధ పడ్డంలేదు. అందులో వాళ్ల మందుపట్టుమీద కూడా వున్నారేమో వాళ్లు చెప్పింది ఒక్క ముక్క కూడా అర్థంకాలేదు కుష్టడికి. వేడుక చూడ్డానికి చుట్టూ పోగయిన జనాన్ని తప్పించుకొని, వండిన పదార్థాలు వున్నాయని చెప్పబడుతున్న గదిలోకి నిర్భీతిగా ప్రవేశించేడు కుష్టడు.

లోపలికి ప్రవేశించేటప్పటికి వాడికి ఆశ్చర్యంతో గుండె ఆగినంతపనయింది. దేదీప్యమానంగా వెలుగు తున్న ట్యూబ్ లైట్ల కాంతిలో, తళ తళ మెరిసిపోతూ పెద్ద పెద్ద స్టీలు గిన్నెలు. ఆ గిన్నెల్లో తన జన్మలో ఏనాడూ చూసిగాని, వినిగాని వుండని రకరకాల మాంసాలు. గిన్నెల్లోని వంటకాలు వేడిగా వుండాలని సన్నసెగలమీద గిన్నెల్ని వుంచారేమో, వాటిలోంచి సుతారంగా ఆవిర్లు బయటికొస్తున్నాయి. వాటి ఆహ్లాదకరమైన, చవులూరించే వాసన-రుచిచూస్తే బావుండుననే కోరిక ఎలాటి మానవమాత్రుడికేనా కలక్కమనదు.

కుష్టడి పరిస్థితి వింతగా వుంది. ప్రపంచంలో చాలీచాలని బతుకులు బతుక్కొస్తున్న ఆర్తాకలిగాళ్ల ఏకైక ప్రతినిధిలా గది మధ్యని నిలబడివున్నాడు వాడు. ప్రపంచంలోని అత్యంత రుచికరంగా తయారైన వంటకాలకి సంకేతంలా పాత్రల నిండా వున్న వంటకాలు వాడికెదురుగా వున్నాయి. అవన్నీ కుష్టడ్ని ప్రలోభపరుస్తుంటే, వాడు తాత్కాలికంగా తనొచ్చిన పని మర్చిపోయి, ఆబగా వాటి వేపు చూస్తున్నాడు. అయితే యిదంతా కేవలం ఓ అయిదు నిమిషాలపాటు జరిగిన దృశ్యం. ఇంతలో బయట్నుంచి పాపారావు కేక వెయ్యనే వేశాడు"ఏట్రా, పురుక్కనిపించిందా?'' అని. ఆకేకకి త్రుళ్లిపడి యీ లోకంలోకి తిరిగొచ్చిన కుష్టడికి తనొచ్చిన పని గుర్తొచ్చింది. వెంటనే

వాడి నిశితమైన చూపు గది నాలుగు మూలలకీ ఎక్స్‌రే వేగంతో ప్రసరించింది. గదిలో ఎక్కడా పాఁవు అలికిడిలేదు. మరోమారుగదిలో పాఁవు లేదని నిశ్చయం చేస్కొని "ఇందల్లేదురాపాఁవు."అని కేకవేశాడు కుష్టడు.

" లేదూ ? " రెస్పాన్స్ పెదబాబుది. " అయితే ఇంతసేపూ పాఁవు పాఁవని భయపెట్టి, యింటికొచ్చిన పెద్ద మనుషులుకి భోజనాలు పెట్టకండా ఆలిస్యం చేస్తన్నారన్నమాట ! దొంగలంజికొడకల్లారా! పాఁవూలేదూ, గీఁవూ లేదు, వడ్డించండి వేగిరం " అని రంకెలు వేశాడు పెదబాబు. వెంటనే ఒరియా, ముస్లిమ్ కుక్కులు పెదబాబు కాళ్లమీద పడిపోయి, యెవరికీ బోధపడని మాటల్తో లబలబమన్నారు.

"బాబ్బాబూ, ఏమూల్నో నక్కేసింది పాఁవు. లోపల మాత్రం నిశ్చయంగా వుంది. మాకేఁవిటి, ప్రాణాలకి తెగించి వడ్డించేస్తాం కాని వడ్డన మధ్యలో ఏ గిన్నెల మూలనుండో అది బుస్సున పైకొచ్చి ఎవడ్ని కరిచేసినా - అప్రతిష్టమీకు. వాడు వెంటనే చచ్చిపోతాడు. అలాటి త్రాచుపాఁవది. డిన్నర్ మధ్యని ఎవడేనా చచ్చిపోతే, అది ఎలాటి అపశకునమో ఆలోచించండి" ఇదీ వాళ్ల మాటల సారాంశం.

సెంటిమెంట్ పడగ విప్పిన నాగుపాములా లేచింది పెదబాబు మనస్సులో. దాంతో కోపాన్ని అదుపులోకి తెచ్చుకొని, "అయితే వేగిరం వెతకండి అదెక్కడ సచ్చిందో " అని కేక వేశాడు. మళ్లీ మరోసారి పావుని వెతకడం అరంభమయింది. ఇల్లల్లా దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతున్నది లైట్లతో. అయినా అవి చాలవన్నట్లు గజింబారు టార్చిలైట్లు పట్టుకొని అంగుళం అంగుళం వెతికేడు కుష్టడు. ఆ వెతకడంలో వంటగదిలోంచి పక్కగదిలోకి వెడుతున్న నీళ్ల బొండీ కనిపించింది కుష్టడికి. దాన్లొంచి పాఁవు వెళ్లిపోయినట్టు వాడికి అనుమానం కలిగింది. వెంటనే "పాపయ్యోరే ! ఈ బొండీలెల్లి పాఁవెల్లపోయుంటాదిరా. ఈ బొండీకి అత్తలేటున్నాది? " అనడిగేడు.

" అత్తలా?" ఏవిటి సమాధానం చెప్పాలో బోధపడ్లేదు పాపయ్యకి. ఒక్క క్షణం తర్వాత తేరుకుని " అది అయ్యగారి ప్రయివేటుగదిరా " అని సమాధానం చెప్పేడు.

" అయితే అందులోకి జొరబడి పోయుంటాది " అని సమాధానం చెప్తూ బయటికొచ్చేశాడు కుష్టడు.

బయట నిలబడ్డ పెదబాబు చెవిలో కూడా పడిందీ సమాధానం. ఆయనలో బయటికి చెప్పుకోడానికి వీల్లేని ఆందోళన కెరటంలా లేచింది. ఆ గది తన ప్రైవేటు సెల్లర్, అందులో రకరకాల విదేశీ మద్యాల సీసాలు పదిలంగా దాక్కునివున్నాయి. ఎన్నో ఏళ్ల నుండి ఒకటొకటిగా తను కష్టపడి సంపాదించుకున్న మధువులు అవన్నీ. అవి ఎవరికోసం కొన్నవికావు. తనే, తన ఆనందం

కోసం దాచుకున్నాడు వాట్ని. ఎప్పుడో హాయిగా గడపాలనిపించినప్పుడు, తన యీ ప్రయివేట్ బార్లోకి ఒంటరిగా ప్రవేశించి, ఏసీ చల్లదనంలో ప్రశాంతంగా, అన్ డిస్టర్బ్డుగా తన రిజర్వ్స్‌ని ఆస్వాదిస్తూ వుంటాడు. ఆ గదిలోకి తను తప్ప యితరులెవరూ యింతవరకూ ప్రవేశించలేదు. ఇవాళ యీ దరిద్రగొట్టు పాఁవు అందులోకి దూరి, తన ప్రత్యేక మందిరం తాలూకూ గుట్టు కాస్తబైటపడేట్టు చేసి, తన పరువు ప్రతిష్టల్ని సర్వనాశనం చేసేటట్టు కనపడుతోంది. పావుకోసమని ఆ గది ద్వారా తెరిస్తే యింకేవన్నా వుందా? తన ప్రయివేటు స్వర్గద్వారాన్ని తన చుట్టూ వున్న రాక్షసి ముండాకొడుకులకి తెరిచి చూపించినట్టే కదా! ఈ మందలోంచి ఏ ఒక్కడు లోపలికి చొరబడి చూసినా, తను వాళ్లకి సెర్వ్ చెయ్యకుండా దాచిపెట్టుకున్న మధు నిక్షేపాల గుట్టు బయటపడిపోతుంది. దాంతో గగ్గోలు తప్పదు. "మా బతుకులికి యివి చాల్లే అని వూర్లో దొరికే దేశవాళీ విదేశీ సరుకుని గ్లాసుల్లో పోయించి సెర్వ్‌చేయించి, అసలు సిసలైన విదేశీ సరుకుని నీకోసం దాచేసుకున్నావా, ఇలాటి ప్రత్యేక సందర్భంలో కూడ? ఏంమర్యాదస్తుడివి? లిక్కరే నలుగుర్తోని పంచుకోలేని వాడివి, రూప్పొద్దున దొంగ సారా వ్యాపారంలో లాభాలు మాకు సమానంగా పంచియిస్తావా?" అని ఎవడేనా నిలదీస్తే, తనేం చెప్పగలడు? నిజానికి వచ్చిన వాళ్ళకి నాటు సరుకు సెర్వ్ చేయించలేదు. ఓ మాదిరి మంచిరకం విదేశీ సరుకే యిప్పించేడు. పైగా, మరో రౌండు తెప్పించండి అంటే, సెర్వ్ చెయ్యడానికి సిద్ధంగా మరికొన్ని సీసాలు కూడా రెడీగా వుంచేడు. అయితే, దరిద్రం కాలి ఆ సీసాలు కూడా ఆ గదిలోనే తగలడ్డాయి. ఈ విధంగా తన ప్రైవేట్ రూమ్ ముందు నిలబడి పరిపరివిధాల - అపర ఫాల్‌స్టాఫ్‌లా స్వగతించేడు పెదబాబు. ఏది ఏమైనా ఆ పాఁవుని ఆ గదిలోంచి బయటికి తరిమెయ్యాలి. ఇలా పెద్దబాబు ఆలోచనలతో సతమైపోతూవుంటే మధ్యలో ఇంగ్లీషు లెక్చరర్ గభాలుని కల్పించుకుని "టెంటలస్ కప్"అని గొల్లున నవ్వేడు.

వాడ్ని పట్టుకొని చావగొట్టేయాలన్నంతకోపం వచ్చింది పెదబాబుకి. సాయంత్రం నుండి వాడు పేల్తున్న అసందర్భ ప్రేలాపాలకి అంతులేకుండా పోతోంది. ఇలాటి వాగుడు వాగేవెధవ ఆ మేష్టరుగానే తగలడి వుండకూడదూ, ఏ ట్యుటోరియల్ కాలేజీనో పెట్టుకుని. అయితే, ఏ స్టూడెంటుకీ వాడి పాఠం అక్కరలేదు. అంతటి గొప్ప టీచరు వాడు. వీడికి నిత్యం మందు, ముండవుంటేగాని రోజు వెళ్లదు. అందుకని మేష్టరు బతుకు బతికేననే ఆలోచన కూడా లేకుండా, సారా సిండికేటులో చేరేడు, ముష్టి లంజికొడుకు. ఏదో చెప్పాలని నేను తంటాపడ్తుంటే, అడ్డుతగిలి ఆలోచన తెంచీసేడు" అని మనసులోనే ఒక్క క్షణం విసుక్కుని, మళ్లీ ఆలోచనల్ని ట్రాక్‌లోకి తెచ్చుకొని ప్రారంభించుడు పెదబాబు.

" అదీ, మన మేష్టారు చెప్పినట్టువండింది నోటి దగ్గరికి రాకుండా అయిపోతోంది యివాళ. ఇదే

చూడండి- సరిగ్గా భోజనానికి ముందు, మీ అందరికీ ఒక గ్రాండ్ ఫ్రెంచ్‌వైన్ సెర్వ్‌చేసి 'ఆహా!' అనిపించుకోవాలని ఎంత వుబలాట పడ్డానో ఆ పరమాత్ముడికి తెలుసు. అయితే యింతకూ ఆ పాము వంట వస్తువులున్న గదిలో లేదని, ఫ్రెంచ్ లిక్కర్ వున్న గదిలోనే బైఠాయించిందని కుష్టడు చెప్తున్నాడు. ఇప్పుడేంచేద్దాం వో మీరే చెప్పండి - పాముని దాని మానానికి దాన్ని ఒదిలేసి, ఏదో బజారు సరుకు తెప్పించుకొని తాగేద్దామా, లేక గది తెరిపించి పాముని పట్టించేద్దామా?" అన్నాడు.

ఇంగ్లీషు మేస్టరు ముందుకు తోసుకొచ్చేసి " నో, నో, బజారు సరుకు వోన్టడూ. నీ గార్డన్ ఆఫ్ ఏడెన్‌లోకి జొరబడ్డ ఆ సేటన్‌ని మనందరం చూసి తీరవల్సిందే. చూసింతర్వాత నువ్విచ్చే ఫ్రెంచి వైన్ ఆఫ్ నాలెడ్జిని ఆస్వాదించవలసిందే " అని గట్టిగా, నిర్బంధంగా చెప్పి బడబడ నవ్వేడు. ఆయిన్నికాదని మరో ప్రతిపాదన చేసే ఓపిక అక్కడ మరెవ్వరికీ లేదు.

"సరే అయితే, ఒరే పాపరావు - ఆ గది తెరచి అందులో ఆ పాముందో లేదో చూడమను"అని ఆర్డరు వేశాడు పెదబాబు.

గర్భగుడి తలుపులు తురుచుకొన్నట్టు పెదబాబుగారి మినీబార్ తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. ఆ గది అంత విశాలంగా ఏంవీ లేదు. కాని ఆ గదిలో ఏదివ్యసురానందాలుదాగి వున్నాయో చూడాలనే అదుర్దావల్ల కాబోలు పెదబాబు స్నేహితులంతా ఆ గదిలోకి వురకబోయారు. అయితే గదిలోకి అందరికంటే ముందస్తుగా ప్రవేశించిన కుష్టడు వాళ్లని ద్వారానికి యివతలే ఆపుచేశాడు. వాడి మాటలు వాళ్లకాళ్లకు సడన్ బ్రేకులు పడేట్టుచేశాయి. " పురుగు గదిలో వున్నాది బాబూ! అంచేత ఎవ్వరూ గదిలోకి రాకండి. మీరంతా గుసగుసమాటలు కూడా మాటాడకంట వూరుకోవాల కసింతసేపు. మీరంతా కసింత ఎనక్కెల్లిపోండి. ఎట్నుండి ఎటొచ్చి అదిగాని బయటికి పరిగెత్తు కొచ్చేసిందా, దాని గాబరాలో అది ఎవుల్ని కాటేసేస్తాదో తెల్దుకదా- మన్జాగర్తలో మనంవుండాల. అంచేత మీరంత దూరంగ ఎల్లిపోండి బాబూ! ఒరే పాపయ్యా, ఏదా టార్చిలైటిమ్మీ" అని టార్చి అందుకొని గదిలోకి ప్రవేశిస్తున్నాడు కుష్టడు. కుష్టడ్ని మనసులోనే అభినందించుకున్నాడు పెదబాబు, తన మినీబార్ చిల్లరమల్లర గాళ్లందరకీ ఎక్స్‌పోజ్ కాకుండా కాపాడినందుకు.

అంతా భయంభయంగా అనుకోకుండానే మెల్లిమెల్లిగా వెనక్కి వెళ్లిపోతున్నారు - గదికి సాధ్యమయినంత దూరంగా. అందరూ మాటలు మానేసి, చేష్టలుడిగి చూస్తుండడంతో కిందని చెమ్చా పడ్డా పెద్ద శబ్దంగా అందరికీ వినేపడేటట్టుంది.

అవతల కుష్టడు ఒక్కడే టార్చిలైటె పట్టుకొని, జాగ్రత్తగా గదిలోకి అడుగుపెట్టేడు. ధైర్యంగా చీకట్లోకి వెడుతున్న వాడి ఆకారం ఆదిమానవుడు తన గుహలోకి ప్రవేశిస్తున్న దృశ్యాన్ని గుర్తుకుతెస్తోంది ఇంగ్లీషు మేష్టరికి. 'వెరిటబుల్ ఏడమ్ వాకింగ్ ఇన్టుహిజ్ ప్రీహిస్టారిక్ కేవ్' (Veritable Adam

walking into his pre-historic cave) అని గొణుక్కున్నాడు తనలో తాను. మిగిలిన వాళ్లంతా మనసులో " ఏఁవిధైర్యం, ఏఁవిధైర్యం తప్పటడుగు వేస్తే తాచుపాము కరిచేస్తుందని తెలిసికూడా ఎలా వెళుతున్నాడు" అని అనుకుంటున్నారు.

గదిలోకి ప్రవేశించిన కుష్టడు టార్చీసాయంతో మెల్లమెల్లగా ఓ పక్కనుండి వెతుక్కొస్తున్నాడు. లైట్లువేసి ఆ వెలుతుర్లో పాఁవుని గాబరా పెట్టకూడదని వాడిప్లాన్. లైట్లస్విచ్ మీద చెయ్యివుంటే, టార్చీ మెల్లమెల్లగా కదుపుకుంటూ వస్తున్నాడు. అకస్మాత్తుగా, ప్రకాశవంతమైన టార్చి వెలుతుర్ని అవహేళన చేస్తున్నట్టుగా, మిలమిల మెరుస్తున్న రెండు కళ్లువాడి కంటపడ్డాయి. స్విచ్‌వేశాడు.

గదినాలుగు గోడలమీదా వున్న శ్వేత సర్పాల్లాంటి నాలుగు ట్యూబులైట్లు వెలిగేయి. గదిని వరదలా నింపుతున్న వెల్తురులో, అతి నాజూకైన గాజు బీరువాలో అందంగా అమర్చబడిన విదేశీ మద్యం సీసాలు రంగురంగుల మెరుపుల్ని చిలికిస్తూ కనిపిస్తున్నాయి. పొందికైన చిన్నగదీ, గది మధ్యలో మహానాజూకైనా చిన్నటేబిలు, దాని ముందర మెరిసిపోతూ కుర్చీ, చేతికందేత దగ్గరగా చిన్న ఫ్రిజ్, కుర్చీలో కూర్చున్నవాళ్లని ఆకర్షిస్తున్నట్టు ఎదురుగా బీరువాలో రంగురంగుల మద్యం సీసాలు, వాటికి దగ్గర్లో నిమ్మకినీరెత్తినట్టు పడుకున్న పాఁవు - యివన్నీ ఓ వింత లోకంలా భ్రమ కలిగిస్తూ, కుష్టడ్ని దిమ్మెరపోయేటట్టు చేస్తున్నాయి.

కాళీ అయినా సీసాల్లోంచి జారిపడిన మద్యం చుక్కల్ని నాకినట్టుంది, ఏదో ఆనందంతో, మత్తుగా చూస్తోంది పాఁవు. ఇలాటి దృశ్యాన్ని, యిలాటి స్థితిలో వున్న పాఁవునీ, యింతకు ముందెన్నడూ చూసి వుండకపోవడంతో, చేష్టలుడిగిన వాడిలా కుష్టడు నిలబడ్డంలో ఆశ్చర్యంలేదు. పురిషెడు నాటుసారానేనా యింతవర్కూ తనని నోట్లో వేస్కోనివ్వలేదు అమ్మ. సినిమాల్లో హీరోల్లాగ మందుకొట్టి చిందులు వెయ్యాలని తనకెంత కోరిక!అయినా అలాటి కోరిక ఎన్నటికీ తీరనివ్వకంట లంఖిణీలాంటి అమ్మ! ఛీ! ఏం బతుకు ! లోకంల యీనాటి మందుసీసాలు, పక్కగదిలో గిన్నెల్లో వున్నలాటి మజా అయిన మాంసాలు రుచి సూడకపోయింతర్వాత- బతికినా ఒకటే, సచ్చినాఒకటే! ఎంతకని తనీగేదెల్ని కాసుకుంటూ దిక్కుమాలిన బతుకు బతకాల?ఇనాటిఎదవ బతుకు బతికేకంటే యీ పాఁవునోటి ముంగల సెయ్యెట్టి సచ్చిపోతే సరిపోద్దికదా! "

ఇలా విషాదయోగంలో పడిపోయాడు కుష్టడు. అయితే వాడికో ఆలోచన కూడా వచ్చింది. తనుగాని యీ పాఁవు కాటువల్ల సచ్చిపోతే, జనవల్లా తన గురించి ఏటనుకుంటారు? "ఈ కిష్టిగాడు ఏదో మొనగాడనుకున్నాంగాని, యీడుత్తి నీటిపాఁవులు, మంటిబుక్కడాలు పట్టి మీసాల్తిప్పిన రకవేరా! అసలు సిసలు తాచుపాము కనిపించేతప్పటికి, నోరెళ్లబెట్టేసి, జావగారిపోయి, సచ్చూరుకున్నాడు" అని. ఈ ఆలోచన రాగానే వాడికి తలకొట్టేసినట్లనిపించింది. ఎప్పటికేనా చిరంజీవిలా ఏక్షన్ చెయ్యాలని

అనుకుంతున్న తను నలుగురి మందర పల్సనైపోడవా? హీరో ఆలోచన వచ్చీరాంగానే కుష్టడు మరి ఆలస్యంచెయ్యిలేదు. రంగంలోకి దిగేడు.

సారాచుక్కల్ని బాగా ఎక్కువగానే నాకినట్టున్నాది - తనకి ఎదురుగా వున్నవాడు చంపుతాడేమోననే భయం కూడా లేనట్లు ప్రవర్తిస్తోంది పాఁవు. వాడి కందకుండా అది సీసాల మధ్యనుండి పాకుతూ, పట్టు దొరకనివ్వకుండా కదుల్తోంది. వంకరటింకర సీసాలు, ఆడోళ్లుబట్టల్లేనట్టున్న ఆకారంలో సీసాలు, రంగు రంగుల సారాల్తో సీసాలు. రంగు రంగుల నగ్న స్వరూపాల్లా కనిపిస్తున్న ఆ సీసాల మధ్యనుండి తమకంగా జారుతూ పాఁవు. కుష్టడిలో జ్వాలలు రేగిపోతున్నాయి. ఇదీ అని చెప్పడానికి వీలుకాని తృష్ణ, దాహం, వెర్రికోరిక పాములా కదుల్తున్నాయి వాడి మనస్సులో.

అదిగో అలాటి సమయంలో పాఁవు తాను సాధించదల్చుకున్న పనేదో పూర్తయినట్టు కుష్టడి చేతికి దొరికిపోయింది, వాడికి బాగా అలవాటైన, వొడుపైనా పట్టులో. దానిని కంఠం దగ్గర వొడిసిపట్టుకున్నాడు కుష్టడు. వాడి వుక్కువేళ్ల బంధంలోంచి తప్పించుకోలేని పావు, వాడి చేతిచుట్టూ భయంకరమైన పాపంలా చుట్టలు చుట్టుకుంది. పావుని పట్టుకొని బయటికి వస్తున్న కుష్టడు అతిభయంకరంగా కనిపించేడు అక్కడున్న వాళ్లందరికి. భయంభయంగా అటూయిటూ ఒదిగి వాడికి చోటిచ్చేరు. వీధి గేటుదాకా వెనక్కిచూడకుండా నడిచిన కుష్టడు, గేటుదగ్గిర ఆగి, 'పాపయ్యా!' అని కేక వేశాడు. పాపారావు పరిగెత్తుకొచ్చేడు. "గొప్ప చీకటిగుంది - టార్చి చూపెట్టుమీ - దీన్ని కాలేజి తోట్లో ఒగ్గేసివొద్దాం''అన్నాడు. ఇప్పుడు వాడి మాటల్లో ఆజ్ఞలాటి స్వరమేగాని, అర్థింపులేదు.

"నానాయీ సీకట్లో? మరినా నెలిపోస్తే యిక్కడ ఎరంజిమెంట్లో?'' అని సనుగుతున్నాడు పాపారావు.

"దారిసూపిస్తావా - యీ పాఁవుని యిక్కడే ఒగ్గేసి ఎల్లిపోమంటావా?'' అని గర్జించేడు కుష్టడు.

"ఎట్రాగోల? ఎల్లు, ఎల్లి ఆడికి దోవసూపించు'' అని దూరం నుండి పెదబాబు కేక.

లైటువేసి దారి చూపిస్తూ, పిల్లిలా ముందుకి కదిలేడు పాపారావు.

చీకటి ఆలోచనల పర్వతం కదుల్తున్నట్టు నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాడు కుష్టడు. తనకి యింట్లో ఏనాడూ సరైన తిండన్నది దొరకలేదు. పెద్దబాబు గారింట్లో గంగాళాలకొద్దీ మాంసం, సన్నబియ్యపు బిర్యానీ, అన్నాలు, పులుసులు, కూరలు, లడ్లు, జిలేబీలు, పెరుగు.

వేడికి ఎలకలా మాడిపోతూ బోనిపెట్టమీదనో తవుడు కట్టలవారనో, పిడకల కుచ్చెర్ల

పక్కనోతను నిత్యంతోంగోవాల. పెద్దబాబు గారింట్లో విశాలంగా, చల్లగా, హాయిగా. వోయిశాఖమాసం జడిసిపారిపోయినట్టుంది అతగాడింట్లోంచి.

తను తొడగనానికి నిత్యం యీ ముణుకులు దిగని చెడ్డి!, పేడ, మన్ను యీటి కంపుతో- ఎన్నాళ్లయిందో దాన్ని ఉతికి!

పెదబాబు గారింటికొచ్చినోళ్లంతా సూట్లు, బూట్లు, తెల్లని పంచిలు, కమీజులు - అంతేల- తన పక్కన్నడుస్తున్నయీ పాపిగాడి బట్టలు కూడా యిస్త్రీనలగని మడతలే !

ఎండనక, వానక రోజంతా తను బక్కల్ని మేపుకొనొచ్చాక - ఒళ్లు నొప్పులు పోనానికేనా ఓసుక్కమందు యేనాడూ ఏస్కోనానకి లేదు.

మరి పెదబాబు యింట్లోనయితే పార్టీకొచ్చినోళ్లందరి సేతుల్లోనూ,పొట్టిగా, గుండ్రంగా గుమ్మటాల్లాంటి గ్లాసులే ! అట్నిండా పల్చపడిపోయిన రక్తం రంగులో మందు ! దేనికేనా పెట్టి పుట్టాల. తెగించి ఏది సెయ్యినానికి యీలు కాకంట, ఓ బెమ్మరాచ్చసి ముండ తనకి తల్లిఅయికూకుంది. కుష్టుడికి దుఃఖంతో పూనకం వచ్చేసినట్లుంది - తనదీనావస్తని తల్చుకోగానే. గింగిరాలు తిరుగుతూ నోట్లోంచి బయటపడాలని చూస్తున్న యేడుపుని బలవంతంగా అదిమి పెట్టేడు. చేతికి చుట్టివున్న పావు చుట్టల్ని మెల్లిగా విప్పి, అతి లాఘవంగా పాంవుని తుప్పల్లోకి విసిరేసి, వెనుతిరిగాడు. అనుకోకుండా ముఖంమీద పడిన టార్చి వెలుగులో కుష్టుడికళ్ల నుండి స్రవిస్తున్న నీటిని చూసి పాపారావు గాబరాపడ్డాడు.

"కుష్టా, ఏడస్తన్నావా ? పెపంచికంల ఎపూడూ సెయ్యలేనంత ధైర్యంవయిన పనినిచేసి, సిన్నపిల్లాడిలాగా ఏడస్తన్నావా?" అనడిగేడు. "ఏడవక యేటి సెయ్యిమన్నావురా? తిండికీ, బట్టకీ జాగాకి అన్నిటికీ కరువేకదా మాయింటికాడ ! ఇయాళ పెదబాబిల్లు సూసినాక తెలిసొచ్చిందిరా మా బతుకులు ఎంత అధ్వాన్నంగున్నాయో!" అన్నాడు గద్గద స్వరంతో కుష్టడు. స్నేహంగా లాలిస్తూ వాడి భుజంమీద చెయ్యివేశాడు పాపారావు. వాడి ఒదార్పు అభయమిస్తున్నట్లుగా వుంది. పెదబాబింటివైపు నడిచేరు వాళ్లిద్దరూ.

పెదబాబుగారింట్లో కుష్టడికి హీరోకి లభించినంత స్వాగతం లభించింది. తాగడాలు, తిండాలు పూర్తయినట్టున్నాయి-అతిథులంతా ఖరీదైన సిగరెట్లు వెలిగించి మాంచి ఖుషీగా వున్నారు కుష్టుడు తిరిగొచ్చేటవ్వటకి. తాగుడు మైకంలో అంతస్తుల భేదాన్ని మరచిపోయిన నలుగురైదుగురయితే ఏకంగా కుష్టుడ్ని కౌగలించుకొని వాడి ధైర్యసాహసాల్ని గట్టిగా మెచ్చుకున్నారు. వాళ్లల్లో ఒకాయిన కుష్టుడ్ని పెదబాబు దగ్గరికి యీడ్చుకెళ్ళి "ఇదిగో పెదబాబు, మనకొత్త ప్రాజెక్టకి అసలు సిసలు సెక్యూరిటీ గార్డ్ కావాలనుకంటే - యీ కుష్టడ్నివేస్కోవయ్యా! మనషుల్నుండీ. పోలీసుల్నుండీ కాపాడుకోవాడానికి కావలసిన ట్రిక్స్ మనకి తెలుసు. కొండలంటా, అడవులంటా

మనకి తెలియని వుపద్రవాలు వచ్చిపడతాయి. అలాటివాటిని ఫేస్ చెయ్యడానికి కావలసిన గట్స్ యిదిగో యీ కిష్టయ్యలో వున్నాయి. అంచేత నువ్వు మరి రెండో ఆలోచన అన్నది పెట్టుకోకుండా యీ కిష్టయ్యని మన లెఫ్టినెంట్‌గావేస్కో" అన్నాడు. చుట్టూ ఉన్న అతిథులంతా ఆ ప్రతిపాదనని బలపరుస్తూ, హియర్, హియర్‌లతో చప్పట్లుకొట్టారు. "తప్పకుండా అలాగేచేద్దాం" అని తన అంగీకారాన్ని తెలిపేడు పెదబాబు. కాని అతనికి తెలుసు సాయిత్రమ్మ బ్రహ్మరాక్షసి తనకొడుకుని సారాసామ్రాజ్యపు పొలిమేరల్లోకి కూడా రానివ్వదని. అంచేత స్లొపాయిజన్ పద్ధతిలో ఆ ప్రతిఘటన వృక్షాన్ని కూల్చాలి.

అలా అనుకోడమే తడవుగా తన స్కీములో మొదటి స్టెప్‌క్రింద అతిథులందరి మధ్యన కుష్టడ్ని నిలబెట్టి, ఓ ఫుల్ బాటిల్ తెరిపించి, పార్టీపాడైపోకుండా కాపాడిన కుష్టడికి టోస్ట్ ప్రతిపాదించేడు. గ్లాసులు టంగు టంగులు, ఛీర్స్‌ల కోలహలలు వువ్వెత్తుగా లేచేయి.

తనచేతిలో బలవంతంగా వుంచబడిన గ్లాసుని భయం భయంగా పట్టుకున్నాడు కుష్టడు. తాగితే బావుండేమోననే కోరిక మనస్సులో మెదలుతున్నా, తాగితే అమ్మచంపేస్తుందన్న భయం వాడ్ని పట్టికుదిపేస్తోంది. ఇంతలో పాపారావు వాడి దగ్గరికొచ్చి "ఏట్రా కుష్టా ! అలాసూస్తన్నావు నంగిరి పింగిరోడ్లాగా, మెల్లిగా తాగిర - నేకపోతే సుట్టూవున్నా బాబులేటనుకుంటారో ఎరికా? మేనర్సులేని మృగంయిాడు, యిాడికి మనం సాయిం సెయ్యిటివేటి అనుకుంటారు. అందికనిపేరంబించు" అని ప్రోద్బలం చేసి, సపోర్టిచ్చాడు.
"తాగితే మాయమ్మ సంపేస్తాదిరా" అని గొణిగేడు కుష్టడు.

"సే, నోర్ముయ్ ఎవులేన ఆమాటింటే నవ్వుతారు - ఇన్సల్టయిపోతావు. నిలువెత్తు మనిషివి - యింతంతేసి జబ్బలు, తాచుపాపులాటిదాన్ని కిక్కురమనకంట నొక్కేసిన మొగోడివి - అనాటిది అమ్మపేరు సెపితే వుచ్చబోసుకునే రకం అని అందరికీ తెలిస్తే ఎంత ఇన్సల్టో ఆలోసించినావా ? ఇయ్యాల్టికొక్కసారి దయిర్యం సేసి నోట్లో పోసేస్కో - అమ్మేటీ అనకంట నాన్సూసుకుంటాను" అని పాపారావు భరోసా యిచ్చేడు.

చుక్కగొంతులోకి దిగిపోయింది కుష్టడికి. ముందస్తుగా తనోలోతు తెలియని నూతిలోకి దిగిపోతున్నట్టనిపించింది. ఆ తరవాత మెల్లిమెల్లిగా తేలుతూ ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోతున్నట్టనిపించింది. పెదబాబు కన్నుగీటు సంకేతంగా తీస్కొని, కిష్టడ్ని కప్పుకింద పెట్టనివ్వకుండా తాగించేడు పాపారావు. తరవాత వాడిపొట్టపగిలేటట్టు చేపకూర, కోడిమాంసం యిత్యాదులతో బలవంతంచేసి మరీ భోజనం తినిపించేడు. కుష్టడిప్పుడు అసలు సిసలు చిరంజీవి అవతారంలోకి దిగేడు. లొల్లాయి పదాలు పాడుతూ, తిరగబడిపోతూ, తూలిపోతూ, యింటికి

వాడు చేరుకున్నప్పటికి చీకట్లు కొద్ది కొద్దిగా పల్చబడుతున్నాయి.

పేడ కూడ వేస్తున్న సాయిత్రమ్మకి వస్తున్న కొడకుని చూడగానే నెత్తిమీద పిడుగుపడినట్లయింది. కళ్లు చీకట్లు కమ్మినట్టవగానే, పేడ తట్టకిందపడేసి, రొచ్చులోనే చతికిలబడిపోయింది. తను పెట్టుకున్న ఆశలన్నీ పుర్రుపేడలాగ కరిగి భూవిపాలైపోయినాయి. బతుకంతా కన్నీళ్లు తాగేనా సాయిత్రమ్మ కుటుంబం నీతయిన కుటుంబం అని అనపించుకోవాలని ఆమె పడిన తాపత్రయం, ఒక్క రాత్రితో చితికిపోయింది. తాచుపాంవుల్ని కూడా అవలీలగా పట్టుకొని పడేయగల కొడుకు యికతనకెందుకూ పనికిరాకుంటపోతాడు. తాగుడు మహమ్మారి గుమ్మంలో ఒక్కసారి అడుగుపెడితే, యేటవుతాదో ఆమెకెరికే! తన పుట్టింటోల్లు తోటలు, దొడ్లు, పొలాలు అన్నిట్నీ పొగొట్టుకున్నారు అన్నదమ్మల తాగుడువ్యసనంతో. ఇయ్యాళ వాళ్లకి తాగనానికి గెంజికూడా లేదు. తన కుటుంబం అదే లెక్కన పాడయిపోకండ వుండాలని బెమ్మరాచ్చసిలా కాపలా కూర్చుందితను. అయితేటి జరిగిందియాళ? తన రాచ్చసితనం, తన కేకలు, తన జొరావరీ యివేవీ కాపాడ్నేకపోయినాయి కొడుకుని. అడిమీద పెట్టుకున్న ఆశలన్నీ మట్టిలో కల్సిపోనాయి. పాంవుని పడ్తానని యెల్లిన కొడుకు పావుకాటుకు బలైపోనాడు. అలా జరుగుతాదేమో యెప్పుడేనా అని ముందే అనుమానించి, అసలాడ్ని పాంవులే పట్టొద్దని పట్టుబట్టింది. సరిగ్గియాళ అదే జరిగింది. ఏ గ్రహపాటువల్లో తనుకసింత వసులుబాటు సూపించగానే మాయదారిపావు కొడుకుని కాటేసేసింది. ఇక ఆవిషం అడివొంటెనుండి దిగేప్రశ్నేలేదు. తనూ ఆడి ఎనకాతల ఒక్కడగు ఎల్లుంటే యిది జరక్కపోనుకదా! ఛీ ! మాయలపకీరు లాటి ఆ పాపిగాడి మాటలకి లొంగిపోయి కొడుకుని బలిపెట్టేసుకున్నాను.” ఈ విధంగా వుహించి, వూహించి కుమిలిపోయింది సాయిత్రమ్మ. పాతాళంలోంచి వువ్వెత్తునగంగ తున్నుకొచ్చినట్లు సాయిత్రమ్మలో దుఃఖం పెల్లుబికింది. హోరున ఏడుస్తూ ఆ పేడకుప్పల మధ్యనే కూలబడిపోయింది. మొగుడు, తక్కిన పిల్లలు, మనవలు, కోడళ్లు అంతా ఆమెచుట్టూ చేరి ఆమెని లేవదియ్యబోయేరు. ఆమె పడుతున్న వేదనకి కారణం అప్పుడే వాళ్లకి తెలిసిపోయింది. శపిస్తున్నట్లు వాళ్లు చూస్తున్న చూపులు, తాగుడు మైకంలో వున్న కుష్టడికి ఏమాత్రం బోధపడ్లేదు. వాడి సినీమావెర్రిలో “అమ్మా ! నిన్నేడిపించిన ఆ నాకొడుకెవుడో, సెప్పు, ఆడ్ని పట్టుకొని ... ” అని యేదో అభినయించబోయి తూలికిందపడ్డాడు. సాయిత్రమ్మ శివమెత్తిన దాన్లాలేచి, గబగబ వెళ్లివాడి జుట్టుపట్టుకొని లేవనెత్తి వాడ్ని చితకబాదడం మొదలెట్టింది.

వాడులబోదిబోమని తాగుబోతు మాదిరి ఏడుపు లంకించుకోడంతో, చుట్టూ చేరిన వీధిజననాకి అసలు జరిగిందేదో తెల్సిపోయింది. తన యింటి గుట్టువీధిలో వాళ్లకి తెల్సిపోయిందని పించగానే సాయిత్రమ్మకి నిజంగా నడిరోడ్డుమీద అవమానం జరిగినట్టనిపించింది. కొడుకుని

కసిగా, నిర్దాక్షిణ్యంగా గొడ్డుని బాదినట్టు మరో నాలుగు బాది, గొరగొర వాడ్ని జుట్టు పట్టుకొని వీధి మధ్యకి యీడ్చుకొచ్చి "ఫో నాకొడాకా! నా యింట్లోంచి ఫో" అని తోసేసింది. ఆ తోపుకి సరిగ్గా అదే సమయానికి అక్కడికి వచ్చిన పాపారావు కాళ్లమీద పడ్డాడు కుష్టుడు. పాపారావు వాడ్ని లేపి, వాడిసిపట్టుకుని "ఏటప్పా ! ఏటి జరిగిందేటి? ఇనాం అడుకర్సు పెట్టేసి నాడని కోపం కోపంవైపోతున్నావేటి ? పెదబాబుగారు యినాం నా చేతికిచ్చి తోల్నారు. ఇదిగో" అని జేబులోంచి కరకరలాడుతున్న ఓ కొత్త వందకాయితం, కొన్ని చిల్లర కాయితాలు తీసి, ఆమె ముందువాటిని ఆడిస్తూ "నూటపదార్లు" అన్నాడు.

"నాకొడుక్కి మర్యాదసేసి, పూటుగా సారాతాగించి, కక్కలు తినబెట్టి ఇంటికి తోల్నాడు కదా మీ పెదబాబు - నా కుటుంబానికి అంతకంటె పెద్ద యినాం యింకేటుంటాదిరాపాపిగా ! పాతికేళ్లబట్టి నాచేతికింద ఒదిగి, నాను చెప్పినట్టు యినుకోని, బతికిన నాకొడుకు - ఒక్కరాత్రిల మీమాటకి వూ కొట్టేసి పాతికేళ్ల బట్టినేను బోదపరుస్తున్న దాన్ని తలాయించేసి, మీరిచ్చిన సారాతాగేసి, మీరిచ్చిన తిండితినేసి - మీ మనిసైపోనాడుకదా - నా బతుక్కి అంతకంటే అవుమానం యేటుంటాదిరా కుక్కల్నాకొడకా? ఎల్లు, యిక్కడ్నుండి బేగెల్లిపో! అదిగో ఆడ్ని నెగదీసినావు కదా ఆడ్ని కూడా ఒట్టికెల్లి నీ పెదబాబు పాదాలకాడపడీ ! పెదబాబు గారి బేపుల్లాగే యీడూ పెదబాబు కాళ్లూ, యేళ్లూ నాక్కొని బతుకుతాడు. బేపినాగ సక్కగ నాకడం నేర్పనానికి నువ్వున్నావ్! లే, ఆడ్నిక్కడ్నుండి తీస్కెల్లిపో! బేగిద్దరూ కదుల్తారా - నేకపోతే యిద్దరికీ కలిపి కాల్లిరగొట్టేమంటావా? అని పెనురక్కసిలాగా అరిసి, దగ్గరున్న గేదెల కట్టుకొయ్యని పెకలించడానికి పూనకం వచ్చిన దాన్లాపరిగెత్తింది సాయిత్రమ్మ. కోడళ్లు, కొడుకులు ఆమెని ఆపి సమాధానపర్చడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఆమెరోదనం, భూదేవిరోదనంలాగ వాడవాడంతటకి ఎంతో దయనీయంగా వినిపిస్తోంది. పాపయ్య కుష్టడ్ని భుజాలచుట్టూ చేతుల్నివేసి అక్కడ్నుండి తీస్కెళ్లిపోయాడు.

(జులై 1995 - ఆహ్వానం)

✪ ✪ ✪

కథా నిలయం
5429
శ్రీకాకుళం